

ČERNÁ, Jana, *Akční výbory Národní fronty a kultura*. Bakalářská práce HÚ FF JU, České Budějovice 2011, 81 s. + přílohy.

Posudek vedoucí bakalářské práce:

Téma organizované přestavby české kultury a jejích konkrétních nástrojů po únoru 1948 se stalo v posledních letech poměrně značně badatelsky frekventovaným, a to nejen z čistě historických východisek (především práce Jiřího Knapíka), ale stále častěji i z pozic literární teorie, sémantiky a kulturních studií (okruh semináře Petra A. Bílka). Faktograficky je tak především problematika kulturní politiky již poměrně dobře zpracována, stále však zůstává mnoho nezodpovězených otázek, v největší míře těch, které by směřovaly k vysvětlení proměny pozic a sociálních rolí konkrétní umělců. Právě o toto postižení vzájemných interakcí organizovaných Akčních výborů Národní fronty a konkrétních osudů se ve své bakalářské práci pokusila Jana Černá.

Po nezbytné kompilativní úvodní kapitole, která je výkladově sevřená a postrádá tradiční nešvar všech bakalářských prací – přílišnou šíří výkladu a z ní plynoucí nepřehlednost a faktografickou roztržitost, se autorka začala v druhé kapitole věnovat výhradně kulturní oblasti a činnosti akčních výborů v této sféře, kterou důsledně interpretovala poměrně náročnou kombinací archivních materiálů (vedle Národního archivu využila materiály poněkud opomíjeného Všeodborového archivu Českomoravské konfederace odborových svazů), denního tisku a pamětí konkrétních postižených. Pečlivou konstrukcí průběhu očisty spisovatelské obce, divadla a filmu byly odkryty klíčové strategie Akčních výborů, pojmenovány hlavní důvody obžalob a charakterizovány následné postihy.

Akční výbory byly bezprostředně po únorových dnech nejrychlejší složkou konkrétní změny podoby kulturního života v zemi, postrádaly však zákonné vymezení, které by jejich činnost legalizovalo a případně i umožnilo účinné odvolání proti vyneseným verdiktům. K jejich legalizaci došlo až 21. července 1948, tedy v době, kdy již byla přijata celá řada zákonů, které oblast kultury definovaly novým způsobem. Jana Černá se proto ve třetí kapitole své práce zaměřila na revizní činnost Komise pro očistu veřejného života při Ústředním akčním výboru, v jejíž kompetenci byla přešetřována a případně revidována předcházející rozhodnutí. Zájem autorky však pokračuje i za toto badatelsky „atraktivní“ a často jednostranně pranýřované období konkrétní činnosti, což považuji za nesmírně významné. Po provedení očisty kultury totiž přestaly Akční výbory plnit svou funkci, a jejich

existence proto spěla k nevyhnutelnému konci, což autorka neopomenula ve čtvrté kapitole své práce zmínit.

Bakalářská práce Jany Černé je zralým, myšlenkově pevně ukotveným dílem, které přináší pro tento typ kvalifikační práce nezvykle mnoho nových poznatků. Autorka si je ovšem vědoma i dalších možných směrů bádání, které v jednotlivých kapitolách naznačuje. Práce je psána velmi kultivovaným jazykem a vyznačuje se vysokou mírou pečlivosti nejen v korekturách, ale i v citlivém výběru funkčních příloh. Jednoznačně ji tudíž doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm

v ý b o r n ě.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 21. června 2011